

ΑΝΕΤΟΙΜΗ ΣΥΡΕΤΑΙ Η ΧΩΡΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ FIR

Ο ΚΛΙΝΤΟΝ ΜΑΣ ΕΠΙΒΑΛΜΕΙ ΔΙΑΛΟΓΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ ΕΦ' ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

Χαμόγελα α λα... Νταβός στην Ουάσιγκτον

Γράφει ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ

Οσοι έμειναν με την εντύπωση ότι στην Ουάσιγκτον γύρισε μια σελίδα των ελληνοαμερικανικών σχέσεων και άρχισε μία άλλη, μάλλον κάνουν λάθος. Στην αμερικανική πρωτεύουσα η μόνη σελίδα που γύρισε αφορά στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, καθώς όλα δείχνουν ότι στο οβάλ γραφείο ο Έλληνας πρωθυπουργός Κ. Σημίτης και ο Αμερικανός πρόεδρος Μ. Κλίντον υποστάσιμα συμφωνήσαν για τη δρομολόγηση του ελληνοτουρκικού διαλόγου.

ΟΙ ΛΟΓΟΙ για τους οποίους, κατά τα άλλα χαμηλών τόνων, ο Σημίτης έδειξε ικανοποιημένος κατά την έξοδό του από το Λευκό Οίκο έχουν να κάνουν με τη διαδικασία δρομολόγησης αυτού του διαλόγου, καθώς οι Αμερικανοί δείχνουν να αποδέχονται ως διαδικασία διευθέτησης των ελληνοτουρκικών διαφορών το «βήμα προς βήμα» (step by step) που συνήγαγε έντονα το Νταβός του 1989 και τα πνεύματα του κ. Α. Παπανδρέου.

Εάν κέρδιζε κάτι η ελληνική πλευρά, αυτό έχει να κάνει με τη διαβεβαίωση του κ. Κλίντον, μάλιστα από τηλεοπτικές κάμερες, ότι προτίθεται να συμβάλει στην επίλυση των διαφορών χωρίς τη χρήση βίας, στη βάση του σεβασμού της εδαφικής ακεραιότητας και των διεθνών συνθηκών. Κέρδιζε ακόμη την προτίτηση των Αμερικανών προς την Αγκυρα να προσφύγει στο δικαστήριο της Χάγης για το θέμα των βροχονισσοειδών ίριων, ενώ δείχνει πως σπάρει τον εφ' όλης της ύλης διάλογο Αθηνών-Αγκυρας.

Τι έδωσε στους Αμερικανούς

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ είναι τι έδωσε ο κ. Κ. Σημίτης στους Αμερικανούς; Αυτό το οποίο άρχητικα είναι η έναρξη του διαλόγου για τη σύνταξη του συντακτικού που θα φέρει Ελλάδα και Τουρκία στη Χάγη για το θέμα της υφαλοκρηπίδας και η επίτευξη όλων των σχετικών διαδικασιών με επιδιόρθωση της Ουάσιγκτον.

Ισως γι' αυτόν το λόγο μέσα στις επόμενες μόνο ημέρες (25 Απριλίου) ο αντικαταστάτης του κ. Ρ. Χόλμπρουκ, βοηθός υφυπουργός Εξωτερικών κ. Τζ. Κόρνιελιους, φέρνει στην Αθήνα ακριβώς, σαφώς οκτώ άρες πριν ο κ. Θ. Πάγκαλος αναχωρήσει για το Βουκουρέστι, όπου, στο πλαίσιο της διακοπής των χωρικών της παρουσίασης συνεργασίας, θα έχει συνάντηση γνωριμίας με τον Τούρκο υπουργό των Εξωτερικών κ. Ε. Γκιονενόσι.

Η διαρκώς κινούμενη δρομολόγηση του ελληνοτουρκικού διαλόγου προκαλεί ήδη δυσφορία στους δηλωμένους του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών οι οποίοι, πριν ακόμη οι κ. Κ. Σημίτης και Θ. Πάγκαλος απιπτόμενοι από τις ΗΠΑ, εκφράζουν φόβους ότι η ελληνική πλευρά οδηγείται ανέτοιμη σ' έναν κρίσιμο διάλογο.

«Δεν μπορούμε να καθήμεστε διαρκώς με το πιστόλι στον κρόταφο», έλεγε μόλις προχθές Έλληνας διπλωμάτης, υπαινικσόμενος ότι η χώρα μας κινδυνεύει να εμπλακεί σε διμερή διάλογο από θέση άμυνας στις «τουρκικές διεκδικήσεις, χωρίς η ίδια να έχει ποτέ προβάλει την επαρκώς διεκδικήσιμη».

«Η κυβέρνηση, στην Ουάσιγκτον, θα έπρεπε να κερδίσει χρόνο ώστε να προετοιμαστεί για τον επιδιωκόμενο από τους Αμερικανούς ελληνοτουρκικό διάλογο» υποστηρίζουν πολλοί στο υπουργείο Εξωτερικών. Ανάλογες απόψεις περιλαμβάνονται σε απόμνημα

που είχε παραδοθεί από τον πρόεδρο Γ. Σαββαΐδη στον Θ. Πάγκαλο μετά την κρίση στην ίρια, όπου μάλιστα γινόταν, κατά πληροφορίες, αναφορά σε ειδικό μορφοτύπου με την Αγκυρα. Για την επίτευξη του η Ελλάδα θα πρόσφερε την άρση των βέτα για την εφαρμογή του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου και τη διαβίβαση ότι, στη διάρκεια του, δεν θα προχωρούσε στην επίστηψη των χωρικών της υδάτων στο διεδικά μίλια, ενώ θα ζητούσε από την Αγκυρα τη δικαιοσύνη των παραβιάσεων των εθνικών ενδοεθνικών χωρικών, την αποκατάσταση της χάραξης και κάτω από τη σκιά του Κιπράκι.

Πάντως, στο κείμενο της λεωφόρου Β. Σοφίας η ενόχληση που εκδηλώνεται έχει να κάνει και με την υποβάθμιση της συμμετοχής των διπλωματών στο ταξίδι του πρωθυπουργού. «Δεν παίζουμε και παζλές, έλεγε στελέχος του υπουργείου, εννοώντας ότι τα σημειώματα

μπορεί να αντανακλά αποστάσεις συζητήσεων που έγιναν πριν από λίγες μέρες στην Ουάσιγκτον με τον Τούρκο πρόεδρο Σ. Νταβέρη, μπορεί όμως και να αποτελεί ένα ακόμη «αμερικανικό παιχνίδι» που

Ο Μουσατ Γιλμάζ

καλλιεργεί και προς τις δύο πλευρές υπεριστοδοξία έτσι ώστε να πετύχει το στόχο της. Έλληνες διπλωμάτες επιστημονούν ότι οι Αμερικανοί, όπως φάνηκε και από τις συζητήσεις στην Ουάσιγκτον, για λόγους διπλής πολιτικής στην περιοχή, επιδιώκουν την πρόμα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Και την επιδιώκουν με όλα τα μέσα. Θα μείσουν, αναφέρουν οι ίδιοι

διπλωμάτες, για μια συνάντηση κορυφής, μετά στο φθινόπωρο, μια συνάντηση που θα γίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες και σ' αυτήν, ώστε και ανεπίσημα, θα τεθούν και από τις δύο πλευρές όλα τα ζητήματα. Είναι σαφές πως μια τέτοια εξέλιξη, αν δεν έχουν υπάρξει συγκεκριμένες και ουσιαστικές κινήσεις της Τουρκίας που να δείχνουν ότι έχει σταματήσει την προκλητικότητα της, θα είναι ιδιαίτερα αρνητική για την Ελλάδα. Θα την αναγκάσει να συζητήσει υπό την αμερικανική πίεση και επιδιόρθωση όλα τα υπαρκτά και οντιστικά προβλήματα με την Τουρκία. Να ξεκινήσει, δηλαδή, μια συζήτηση, που ουσιαστικά θα καταργεί όλες τις διεκδικητικές συμφορές που υπάρχουν μεταξύ των δύο χωρών. Και αυτό, αν γίνει εν λωκό, είναι ό,τι χειρότερο μπορεί να υπάρξει για την Αθήνα.

Π.Τρ.

έως το FIR. Η συνάντηση που θα έχει σε λίγες εβδομάδες ο Αμερικανός πρόεδρος με τον κ. Μουσατ Γιλμάζ στην Ουάσιγκτον ενδεχομένως μας δώσει μια πρώτη εικόνα των τουρκικών αντιθέσεων και των πραγματικών αμερικανικών προθέσεων, καθώς διπλωματικές πηγές στην αμερικανική πρωτεύουσα υποστηρίζουν πως δεν θα πρέπει να ριψοθεύει πολύ αισιοδοξία. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τους, «οι ΗΠΑ δεν έχουν την πρόθεση να ασκήσουν έντονη πίεση στην Αγκυρα για να μη δημιουργήσουν πρόβλημα στη νέα κυβέρνηση Γιλμάζ», ενώ παράλληλα σημειώνουν ότι η Αθήνα, σε αντίθεση με τις έως πρόσφατα διαστροφές της δεν θέτει πλέον τη διεύθεση στα Κυπριακά ως προϋπόθεση για τη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, καθώς θεωρεί πλέον ότι το ζήτημα της Κύπρου πρέπει να προχωρήσει σε παράλληλη διαδικασία, αποδεχόμενη την αμερικανική πρωτοβουλία, που θα εκδηλωθεί με την επίσκεψη Κόρνιελιους στο τρίγωνο Αθηνών-Αγκυρας-Λευκωσίας.

Το μέλλον θα δείξει

που απευθύνουν στο γραφείο του υπουργού δεν λαμβάνονται υπόψη και υπαινικσόμενος ότι στην προετοιμασία της επίσκεψης είχαν ελάχιστη συμμετοχή σε αντίθεση με τους εξωδιπλωματικούς συμβούλους του Θ. Πάγκαλου και ειδικότερα με τον «κανό» όπως τον περιγράφουν αλλά «άπειρο» κ. Σπύρου Λαμπρινίδη.

Χωρίς τους διπλωμάτες

ΑΛΛΟ σημείο τριβής φαίνεται πως είναι η υποβάθμιση της συμμετοχής των διπλωματών στην ελληνική αντιπροσωπεία στην οποία έλαβε μέρος μόνον ο πρόεδρος Αλ. Φίλιππος, ενώ δεν εκδηλώσαν ούτε ο διευθυντής της αρμόδιας για το ελληνοτουρκικό υπηρεσίας πρόεδρος Γ. Σαββαΐδης ούτε η διευθύντρια του διπλωματικού γραφείου του υπουργού, Μορτί

Ζαγρόφου, ούτε και ο επιτελής από τον Κ. Παπούλια, γεν. γραμματέας του υπουργείου Κ. Γεωργίου.

Αν και είναι πολύ νωρίς για να έχουμε όλα τα κομμάτια του παζλ των ελληνοαμερικανικών συμφωνιών της Ουάσιγκτον στη βάση τους, βέβαια είναι ότι ο Κ. Σημίτης, επιστρέφοντας από τις ΗΠΑ θα έχει στις αποσκευές του τη θετική εικόνα που δημιουργήσε στους Αμερικανούς, εάν κρίνουμε από το θερμό κλίμα που επικράτησε κατά τη συνάντησή του με τον Μπιλ Κλίντον. Εάν κάτι θα πρέπει να προβληματίζει τον ίδιο και την κυβέρνηση του είναι κατά πόσο η δρομολόγηση του διαλόγου με την Τουρκία θα έχει ως βάση τη διαδικασία «βήμα προς βήμα», ξεκινώντας από την προσφυγή της Αγκυρας στη Χάγη για το θέμα της υφαλοκρηπίδας και της υφαλοκρηπίδας, που θα περιλαμβάνει θέματα από την υφαλοκρηπίδα

Ο ΠΑΣ και να 'χει, το αμέσως επόμενο επεισόδιο των ελληνοτουρκικών σχέσεων μετά την κρίση στα ίρια παρήγαγε ήδη στην Ουάσιγκτον. Οι κινήσεις που θα ακολουθήσουν θα δείξουν κατά πόσον θα έπρεπε να αποδεχόμαστε τη διαδικασία του διαλόγου. Το ερώτημα αυτό θα απασχολήσει ασφαλώς τα ελληνικά πολιτικά κόμματα, περισσότερο όμως, θα απασχολήσει το ίδιο το ΠΑΣΟΚ εν όψει του συνεδρίου του. Ασφαλώς το ζήτημα για τη μη αλλοίωση του πατριωτικού χαρακτήρα του κινήματος θα τεθεί εκ νέου μετ' επισημότητας και βελτίως ο πρωθυπουργός να δεχθεί περισσότερες επικρίσεις από το κόμμα του παρά από την αντιπολίτευση. Το αν και ο κ. Κ. Σημίτης, κάνοντας την αυτοκριτική του για την Ουάσιγκτον, αναφώνησε πια σιλάρα, όπως ο κ. Α. Παπανδρέου για το Νταβός, και αυτό θα αποδειχθεί αν συντάξει!